

Opinia Konsultanta Wojewódzkiego w Dziedzinie Pielęgniarstwa Pediatrycznego w województwie kujawsko – pomorskim z dn. 11.12.2018 r. w sprawie uprawnień pielęgniarki, położnej do odmowy wykonania zlecenia lekarskiego dotyczącego podania Biofuroksymu i Zinacefu drogą iniekcji domięśniowej u dziecka o wadze poniżej 40 kg

Ustawa z dn. 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 174, poz. 1039 z póź. zm.) określa zasady wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej. Zgodnie z art. 4 ustawy jednym z zakresów udzielania świadczeń zdrowotnych pielęgniarki/położnej jest realizacja zleceń lekarskich.

Ustawa z dn. 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i dentysty (Dz. U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1943 z póź. zm.) określa zasady wykonywania zawodów lekarza i dentysty. Zgodnie z art. 2 ustawy za proces leczenia odpowiada lekarz. Art. 45 ustawy mówi o odpowiedzialności lekarza za ordynowanie środków farmaceutycznych. Zlecenie lekarskie powinno zawierać czytelną nazwę leku, dawkę, drogę podania i czas-okres podawania.

Pielęgniarka/położna przed podaniem leku powinna zapoznać się z Kartą Charakterystyki Produktu Leczniczego. Nie podlega dyskusji fakt, że lekarz zlecający dany lek zna kartę charakterystyki tego produktu leczniczego.

Karta Charakterystyki Produktu Leczniczego leku Biofuroksym i Zinacef zawiera zapis dotyczący drogi podania leku: dorośli i dzieci o masie ciała ≥ 40 kg – dożylnie lub głęboko domięśniowo w stosunkowo duże mięśnie, niemowlęta i dzieci o masie ciała < 40 kg wyłącznie drogą dożylną.

W związku z pojawiającymi się wcześniej problemami dotyczącymi odmowy podawania antybiotyków u noworodków i niemowląt do 3 m. ż. zostały wydane dwa stanowiska i opinie w 2014 r., a zweryfikowane w 2018

1. Stanowisko Konsultanta Krajowego w dziedzinie Pediatrii Pani doc. dr hab. n. med. Anny Dobrzańskiej o nieuzasadnionym zlecaniu u tych dzieci antybiotyków drogą domięśniową w warunkach ambulatoryjnych.

2. Dwie opinie Konsultanta Krajowego w dziedzinie Pielęgniarstwa Pediatrycznego Pani dr n. med. Krystyny Piskorz - Ogórek:

- z dn. 12.03.2018 r. w sprawie podawania antybiotyków u dzieci na zlecenie lekarskie w domu chorego – wskazując, że najbardziej bezpieczną antybiotykoterapią u dzieci w warunkach domowych jest antybiotykoterapia podawana drogą doustną, a w przypadku podejrzenia zakażenia u dziecka, które wymaga antybiotykoterapii dożylnej – skierowanie dziecka na leczenie do szpitala. Zgodnie z przytaczaną opinią „wg współczesnej wiedzy

medycznej i dostępnych metod leczenia dzieci, powinno się wybierać najbardziej bezpieczne leki i drogi podawania leków: czyli droga doustna realizowana w warunkach ambulatoryjnych, a tym bardziej w warunkach domowych, a w przypadku przeciwwskazań – droga dożylna, stosowana w warunkach szpitalnych – niezależnie od produktu leczniczego”,
- z dn. 12.08.2018 r. w sprawie wykonywania przez pielęgniarki iniekcji penicyliny prokainowej i preparatów penicylinopochodnych u dzieci w warunkach ambulatoryjnych.

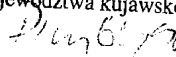
Przytaczane stanowiska i opinie mają jasny przekaz – dobro dziecka jest najważniejsze, nieuzasadnione jest zlecanie antybiotyków drogą domięśniową u tych dzieci, narażanie na ból, możliwość powikłań (uszkodzenie nerwu kulszowego, uszkodzenie mięśni pośladkowych, do zaników włócznie jak również możliwość wystąpienia reakcji alergicznych od wysypki uczuleniowej do wstrząsu anafilaktycznego włócznie). O możliwych zdarzeniach niepożądanych powinni być poinformowani opiekunowie dziecka.

Pielęgniarka, położna przed wykonaniem zlecenia ocenia również ryzyko tych powikłań.

Ustawa z dn. 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.) w art. 12 ust. 2 mówi: „pielęgniarka może odmówić wykonania zlecenia lekarskiego oraz innego świadczenia lekarskiego, niezgodnego z jej sumieniem lub z zakresem posiadanych kwalifikacji, podając niezwłocznie na piśmie swojemu przełożonemu lub osobie zlecającej przyczynę odmowy” o odmowie wykonania zlecenia ambulatoryjnie lub w domu chorego informuje rodziców dziecka. Rodzice w takiej sytuacji powinni udać się do lekarza w celu zmiany metody leczenia. Lekarz może uwzględnić wątpliwości pielęgniarki i zmienić zlecenie lub je podtrzymać.

Data 11.12.2018

Podpis Konsultanta Wojewódzkiego

Konsultant Wojewódzki
w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego
dla województwa kujawsko-pomorskiego

dr n. med. Alicja Przybysz